

Z doświadczeń Powiatu Jarosławskiego

Lucyna Paulo
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
w Jarosławiu

Powiat Jarosławski

Powiatowy system pracy z uczniem zdolnym

- Wdrażanie w szkołach prowadzonych przez powiat systemowych rozwiązań na rzecz ucznia zdolnego.

Doskonalenie kompetencji wychowawczych

- Realizacja projektu „Ja i moja kasa” z PO KL Działanie 9.4 „Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty”.

- Bogactwem każdego społeczeństwa są ludzie zdolni, dlatego dzieci uzdolnione należy otaczać opieką od najmłodszych lat po to, aby rozbudzać ich zainteresowania, podtrzymywać aktywność poznawczą i twórczą postawę oraz umożliwiać wykorzystanie ich predyspozycji psychofizycznych.

Dotychczasowe działania

Dotychczasowe doświadczenia szkół ponadgimnazjalnych w pracy z uczniem zdolnym miały charakter okazjonalny, akcyjny i niespójny. Postrzeganie ucznia zdolnego było tradycyjne, kojarzone głównie z formami indywidualnego toku nauki, bądź indywidualnego programu nauki oraz z sukcesami olimpijczyków. Szkoły zawodowe/technika to środowisko, w którym trudno raczej o uczniów uzdolnionych w zakresie przedmiotów ogólnokształcących, a tym samym - olimpijczyków w tym obszarze.

Dotychczasowe działania

- Na podstawie dokonanej diagnozy stwierdzono, że nie istnieją systemowe rozwiązania w pracy z uczniem zdolnym w środowisku szkół i placówek prowadzonych przez powiat.
- Nie było efektywnej komunikacji między szkołami, organem prowadzącym, instytucjami wspomagającymi pracę z uczniem zdolnym, a także rodzicami.

Lokalna polityka oświatowa powiatu jarosławskiego

- Spełnia ona wymagania wynikające z przepisów prawa oświatowego, kompetencji organu prowadzącego, ale także wynika z lokalnych uwarunkowań i zdiagnozowanych potrzeb środowiska edukacyjnego. Program Powiatowy System Wsparcia Ucznia Zdolnego jest tego przykładem.
- Podejmowane inicjatywy, rozwiązania innowacyjne wpływają na rozwój lokalnej społeczności, wzbogacają powiatowy potencjał zasobów ludzkich. Jednym z ważnych zadań systemu edukacji jest zaspokajanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów, w tym uczniów szczególnie uzdolnionych.

Lokalna polityka oświatowa powiatu jarosławskiego

- liczba szkół i placówek w powiecie 135
- liczba prowadzonych przez powiat szkół i placówek 10 szkół i 6 placówek
- priorytety działania poza finansowaniem
- liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych ok. 7 tys.
- lokalne uwarunkowania diagnozy
- zaspokajanie SPE (specjalnych potrzeb edukacyjnych)
- 2008 rok rozpoczęto tworzenie systemowych rozwiązań
- Strategia Rozwoju Powiatu na lata 2008-2013

Lokalna polityka oświatowa powiatu jarosławskiego

„Nadszedł czas, aby poszerzyć nasze rozumienie talentów. Najważniejszym wkładem, jaki może wnieść oświata do rozwoju dziecka jest dopomożenie mu w znalezieniu dziedziny, która najbardziej odpowiada jego talentom, w której będzie kompetentnym fachowcem, w której praca będzie dawała mu zadowolenie. Zupełnie straciliśmy to z pola widzenia. Zamiast tego poddajemy każdego edukacji, która najlepiej przygotowuje do zawodu profesora uniwersytetu, i oceniamy go wedle tego, czy spełnia owe wąskie kryteria sukcesu”.

H. Gardner

Powiatowy system wsparcia ucznia zdolnego

- Wdrażanie programu wspierania ucznia zdolnego rozpoczęto w maju 2008r.
- Cel strategiczny:
zwiększenie szans edukacyjnych młodzieży
w rozwijaniu ich uzdolnień i zainteresowań

Realizacja celów

poprzez:

- Udzielenie możliwie pełnego wsparcia nauczycielom w diagnozowaniu uzdolnień uczniów.
- Udzielenie możliwie pełnego wsparcia nauczycielom pracującym z uczniem zdolnym.

Realizacja celów

poprzez:

- Stworzenie możliwie wszechstronnego wsparcia i warunków uczniom szkół ponadgimnazjalnych wszystkich typów do realizacji i rozwijania zdolności, talentów i specyficznych zainteresowań.
- Prezentowanie dobrych praktyk szkolnych i promowanie form ich pracy oraz osiągnięć w środowisku, np. na posiedzeniach rady powiatu, komisji oświaty.

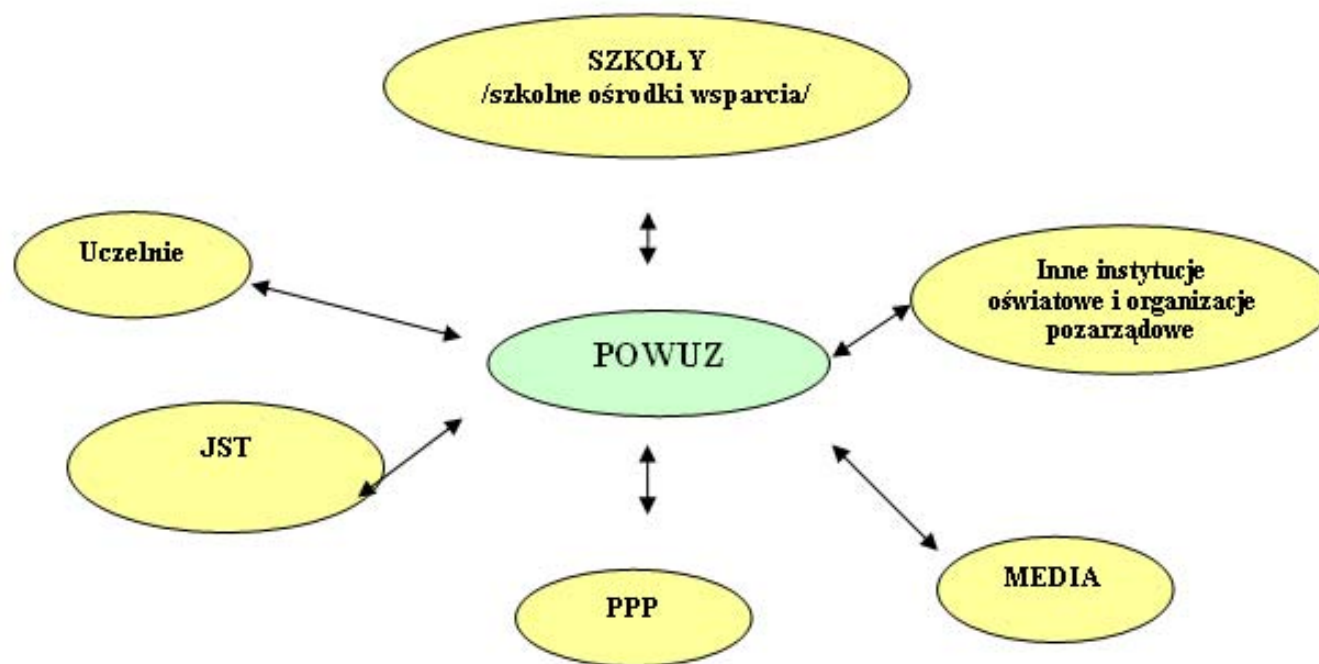
Założenia systemu

Założenia i idea wdrażanego systemu stwarzają szansę, by znacząca część uczniów mogła odkryć swoją mocną stronę i indywidualność - także ten, który nie ma większych sukcesów w nauce, ale jest dobry w czymś innym, ma ukryte zdolności lub talent. Dlatego też celowa wydawała się koordynacja działań na poziomie powiatu.

Założenia

- Głównym założeniem było i jest tworzenie systemowych rozwiązań, w których specjalne potrzeby edukacyjne uczniów zdolnych będą skutecznie zaspokajane.
- Dodatkową przesłanką pomysłu i realizacji tego programu była także potrzeba podniesienia atrakcyjności oferty edukacyjnej prowadzonych przez powiat szkół ze względu na wkraczający w kształcenie ponadgimnazjalne niż demograficzny.

Powiatowy System Wsparcia Ucznia Zdolnego

Zadania dla szkół

Proponowany skład osobowy Szkolnego Ośrodka Wsparcia Uzdolnień:

- dyrektor szkoły,
- szkolny lider/pedagog lub psycholog,
- nauczyciele zmotywowani do pracy z uczniem zdolnym.

Zadania dla szkół

- opracowanie przez szkołę procedur wyłaniania uczniów ponadprzeciętnych, bądź posiadających talenty, uzdolnienia lub wyjątkowe zainteresowania;
- współpraca z poradnią psychologiczno-pedagogiczną;
- praca psychoedukacyjna rad pedagogicznych i wspomaganie nauczycieli pracujących z uczniem zdolnym;
- współpraca z Powiatowym Ośrodkiem Wsparcia Ucznia Zdolnego;
- monitorowanie i ewaluacja szkolnego systemu pracy z uczniem zdolnym;
- dokumentowanie pracy szkolnego ośrodka;

Zadania dla szkół

- promocja osiągnięć uczniów i nauczycieli z nimi pracującymi
- dostosowanie oferty zajęć do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów szczególnie uzdolnionych, w tym w szczególności właściwe wykorzystanie możliwości dotyczących indywidualnego toku nauki i indywidualnego programu nauki
- rozbudowanie oferty szkolnych kół zainteresowań i naukowych

Zadania Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

- diagnozowanie ucznia zdolnego i konkretne wskazówki do pracy z nim
- opracowanie narzędzi na użytek nauczycieli
- warsztaty dla nauczycieli poświęcone uczniowi zdolnemu i pracy z nim
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna w ukierunkowaniu, uświadomieniu uczniowi zdolnemu jego możliwości

Zadania dla Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej

- organizacja szkoleń dla nauczycieli : „Jak pracować z uczniem zdolnym?”
- wydawanie opinii w sprawie realizacji indywidualnego toku lub programu nauki
- organizacja szkoleń i konferencji
- prowadzenie zajęć rozwijających twórcze myślenie
- spotkania edukacyjne z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia

Zadania dla Mediów:

- promowanie ucznia zdolnego poprzez: publikacje w prasie lokalnej, recenzje, zdjęcia, dokumentowanie i propagowanie wydarzeń ze środowiska uczniów zdolnych
- propagowanie osiągnięć nauczycieli w pracy z uczniem zdolnym
- umieszczanie prac literackich, plastycznych i zdjęć z występów artystycznych, naukowych i osiągnięć sportowych w gazetach lokalnych i stronie internetowej
- relacje z ciekawych imprez realizowanych w szkołach i środowisku (promocja talentów)

Zadania dla JST:

- przekazywanie środków finansowych do realizacji zadań rozwijających uzdolnienia uczniów, środki finansowe z różnych źródeł na realizację zajęć pozalekcyjnych;
- promowanie osiągnięć ucznia i nauczyciela, poprzez system stypendiów motywacyjnych i system nagradzania nauczycieli mających osiągnięcia w pracy z uczniem zdolnym;

Zadania dla JST:

- promowanie w środowisku sylwetek uczniów zdolnych;
- organizowanie uroczystych spotkań środowiskowych na których wręczane są stypendia motywacyjne i nagrody dla nauczycieli;
- przygotowywanie rocznych informacji podsumowujących realizację pracy z uczniem zdolnym i prezentacja materiałów na stronie internetowej starostwa.

Zadania szkół wyższych funkcjonujących w lokalnym środowisku

- sprawowanie patronatu naukowego odpowiednich jednostek organizacyjnych (wydziałów, instytutów) nad szkolnymi klubami naukowymi grupującymi najzdolniejszą młodzież zainteresowaną daną dziedziną naukową
- prowadzenie oryginalnych zajęć przez studentów w ramach praktyk
- organizowanie dni otwartych, prowadzenie zajęć nietypowych np.: pokazy, prezentacje wyższego poziomu wiedzy, otwarte wykłady

Zadania szkół wyższych funkcjonujących w lokalnym środowisku;

- organizowanie wspólnych sesji popularno-naukowych;
- opracowywanie i przeprowadzanie przez studentów i pracowników naukowych zajęć poszerzających wiedzę w danych dziedzinach
- wdrożenie formy klasy akademickiej
- wdrażanie innowacji pedagogicznych we współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi

Zadania instytucji oświatowych prowadzących pracę pozaszkolną:

- włączanie uczniów zdolnych w zajęcia organizowane przez MOK, Ognisko Baletowe
- organizacja przeglądów talentów i twórczości uczniów
- bezpłatne lekcje muzealne, warsztaty, koncerty
- organizowanie warsztatów prowadzonych przez fachowców, oraz ciekawych form pracy z uzdolnionymi dziećmi
- organizowanie współpracy z nauczycielami
- informacja zwrotna o sukcesach dzieci uczęszczających na różne zajęcia do nauczycieli i szkół oraz samorządu

Zadania Powiatowego Ośrodka Wsparcia Ucznia Zdolnego:

- koordynacja realizacji zadań poprzez: tworzenie skutecznego przepływu informacji
- promowanie beneficjentów programu
- zamieszczenie kalendarza konkursów, przeglądów, zawodów sportowych, imprez kulturalno-oświatowych na stronie internetowej starostwa
- zamieszczenie terminarza form doskonalenia nauczycieli odnośnie pracy z dzieckiem zdolnym
- zamieszczenie informacji o aktualnych konkursach i programach pomocowych dla uczniów zdolnych

Zadania Powiatowego Ośrodka Wsparcia Ucznia Zdolnego:

- zamieszczenie informacji o innowacyjnych metodach pracy nauczycieli z uczniem zdolnym
- zamieszczenie informacji na temat sukcesów uczniów
- zamieszczenie informacji na temat osiągnięć nauczycieli w pracy z uczniem zdolnym
- pozyskiwanie sponsorów i środków spoza budżetu powiatu na dalsze działanie programu
- organizacja dorocznych przeglądów osiągnięć naukowych uczniów
- stypendia motywacyjne z innych źródeł np. fundacje

Zadania zrealizowane od 2008 do 2010

- Diagnoza stanu pracy z UZ w szkołach prowadzonych przez powiat
- „Uczeń zdolny wyzwaniem dla edukacji” konferencja inaugurująca ideę systemu – maj 2008
- Opracowanie i przyjęcie przez Zarząd Powiatu procedur stypendiów motywacyjnych i nagród dla nauczycieli

cd. zrealizowanych zadań

- Akceptacja projektu przez powiatowe środowisko edukacyjne
- Rozpoczęcie procesu tworzenia Szkolnych Ośrodków Wsparcia Ucznia Zdolnego
- Praca z UZ lokalnym priorytetem w pracy szkół w r. szkolnym 2008/2009
- Pierwsze uroczyste wręczenie stypendiów i nagród oraz listów gratulacyjnych dla rodziców

cd. zrealizowanych zadań

- Opracowanie wniosku i uzyskanie dofinansowania z POKL na projekt „Ja i moja klasa” (80 tys.)
- Rozpoczęcie procesu wdrażania idei oceniania kształtującego, elementu wspomagającego
- Od 2009 wdrożenie formy klasy akademickiej

Osiągnięte Cele

- W sposób zorganizowany, planowy i celowy UZ , utalentowani, ponadprzeciętni i ze szczególnymi zainteresowaniami zostali objęci wsparciem.
- Po raz pierwszy od 1999 r. zaistniał system stypendiów motywacyjnych.
- Program wzbogacono o finanse ze środków unijnych.

Zarządzanie programem

- Bieżące zarządzanie i nadzór nad realizacją programu należy do Naczelnika Wydziału Oświaty SP:
 - zbieranie i analiza informacji ze szkół
 - organizacja szkoleń i konferencji
 - zabezpieczanie środków finansowych
 - koordynowanie działaniami wszystkich środowisk

Zespół realizujący PSWUZ

- Dyrektor PPP
- Naczelnik Wydziału Oświaty SP
- Pedagodzy szkolni
- Pedagog i psycholog Poradni
- Trzech nauczycieli pracujących z UZ

Przewidywane efekty funkcjonowania systemu

- Będą działać szkolne ośrodki wsparcia UZ
- Szkoły podniosą atrakcyjność i nowoczesność swojej oferty
- Uczniowie nauczyciele i rodzice będą w większym stopniu
- Szkoły wdrażać będą programy innowacyjne i autorskie dla uczniów ponadprzeciętnych

cd.

- Zwiększy się zakres, ilość i jakość zajęć pozalekcyjnych
- Uczniowie szczególnie uzdolnieni zostaną objęci pomocą naukową wyższych uczelni
- W powiecie funkcjonować będzie szkolny ruch naukowy
- Kontynuowany będzie system stypendialny
- Skuteczny przepływ informacji między elementami systemu

cd.

- Podniesiono atrakcyjność ponadgimnazjalnej oferty edukacyjnej
- Większa integracja środowiska edukacyjnego
- Zdrowa rywalizacja i współpraca szkół

Dobre strony pomysłu

- Program możliwy do wykorzystania i realizacji na każdym poziomie edukacji i w każdej strukturze samorządowej
- Możliwość poszerzania i modyfikowania zależnie od diagnozy potrzeb i możliwości środowiska
- Przed wdrażaniem należy zdiagnozować gotowość środowiska

Ja i moja klasa

- IX 2009 –VI 2010
- Przygotowanie projektu
 - diagnoza potrzeb i oczekiwań
 - ankieta, listopad 2008
 - Z ponad 600 zatrudnionych nauczycieli ponad połowa gotowa jest do podnoszenia kompetencji wychowawczych
 - 248 nauczycieli pełni funkcję wychowawcy klasy

Cel główny projektu

Podniesienie kompetencji wychowawczych
wśród nauczycieli pełniących funkcję
wychowawcy klasy

Cele szczegółowe

- Wsparcie nauczycieli w wymiarze osobistym i komunikacyjnym tak aby potrafili przenieść zdobyte umiejętności do pracy z grupą klasową
- Wzbogacenie wiedzy nauczycieli o podstawowe elementy dotyczące procesu grupowego
- Wykształcenie poprzez pracę warsztatową umiejętności interpersonalnych i społecznych

Ja i moja klasa

- Projekt pośrednio ma szeroką skalę oddziaływania ponieważ każdy przeszkolony wychowawca będzie wspierał swoich uczniów w dalszej drodze zawodowej.
- Nabyte umiejętności skutkować będą wyższym poziomem skuteczności i jakości pracy wychowawczej.

Ja i moja klasa

- Podniesie się jakość prowadzonych zajęć tzw. godzin wychowawczych
- Nabyte umiejętności przyczynią się do wczesnego diagnozowania i rozpoznawania trudności wychowawczych, zapobiegania im i rozwiązywania
- Realizuje zadania Strategii Powiatu w obszarze „Doskonalenie warunków i środowiska wychowawczego”

Ja i moja klasa

- Koresponduje z procesem wdrażania idei oceniania kształtującego
- Wzmocni wychowawczą funkcję szkoły, przyczyni się do budowania pozytywnych relacji interpersonalnych w szkole, lepszy klimat, atmosfera i wizerunek szkoły w środowisku

Grupa docelowa projektu

- aktualni i potencjalni wychowawcy klas
- gotowość i otwartość lokalnego środowiska edukacyjnego
- 200 nauczycieli

Rekrutacja

- Formy komunikacji z grupą potencjalnych odbiorców projektu: spotkania z radami pedagogicznymi
- Strony internetowe
- Telefon, poczta elektroniczna
- Rozmowy kwalifikacyjne z trenerem
- Deklaracja o udziale w szkoleniu poza godzinami pracy

Rodzaje Działań

- Zarządzanie i administrowanie projektem
- Rekrutacja i promocja
- Merytoryczna realizacja projektu w poszczególnych szkołach
- Ewaluacja
- Podsumowanie projektu

Tematyka

- Tematyka psychoedukacyjna (założenia teoretyczne, 10 godzin lekcyjnych)
 - klasa jako grupa, proces grupowy
 - prawa człowieka, prawa dziecka a prawa ucznia
 - dorastanie i dojrzewanie relacji z dorosłym, psychologia rozwoju psychoseksualnego, specyficzne problemu wieku dorastania;
 - rola wychowawcy klasy w przezwyciężaniu trudności edukacyjnych,

Tematyka

- przyczyny i znaczenie zachowań problemowych wśród młodzieży,
- udział wychowawcy klasy w tworzeniu programu wychowawczego szkoły i szkolnego programu profilaktyki,
- rozpoznawanie zachowań sygnalizujących zachowania problemowe, procedury postępowania w sytuacjach trudnych,

Tematyka

-współpraca z rodzicami, wywiadowki, skuteczna edukacja rodziców.

Tematyka

Tematyka zajęć warsztatowych (20 godzin lekcyjnych)

- warsztat umiejętności interpersonalnych
- trening umiejętności wychowawczych,
prowadzenie grupy, umiejętność słuchania
i reagowania, normy grupowe, praktyczne
umiejętności bycia liderem grupy, granice
osobiste i zawodowe

Tematyka

- rozwijanie umiejętności interwencji wychowawczej respektującej prawa dziecka
- kształcenie umiejętności konstruktywnej konfrontacji, umiejętność aktywnego słuchania i rozwiązywania problemów w relacji dorosły – dziecko, granice prywatności,
- rozwijanie umiejętności wczesnego diagnozowania problemu, umiejętności wzbudzania motywacji, konstruktywne ocenianie kształtujące, konstruowanie wewnątrzszkolnych systemów oceniania przedmiotowego i zachowania, ocena z zachowania i jej wartość motywująca

Tematyka

- rozwijanie umiejętności wychwytywania i zmniejszania zachowań ryzykownych, praca z agresją i profilaktyka zachowań nieakceptowanych społecznie
- umiejętność świadomego kształtowania postaw prospołecznych młodzieży (wiem co robię i jak robię), zdobycie kompetencji intencjonalnego działania

Podsumowanie projektu

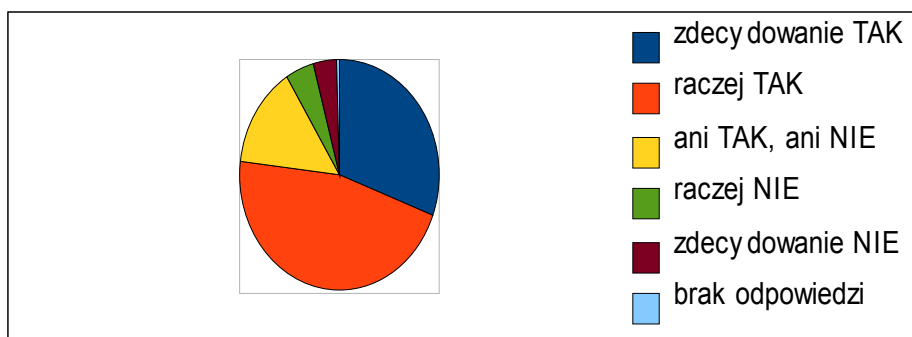
- Konferencja
- Zaświadczenia
- Wydanie poradnika
- Ewaluacja

EWALUACJA

- Opracowanie narzędzi ewaluacyjnych
- Analiza ilościowa i jakościowa
- Prezentacja wyników

Ewaluacja

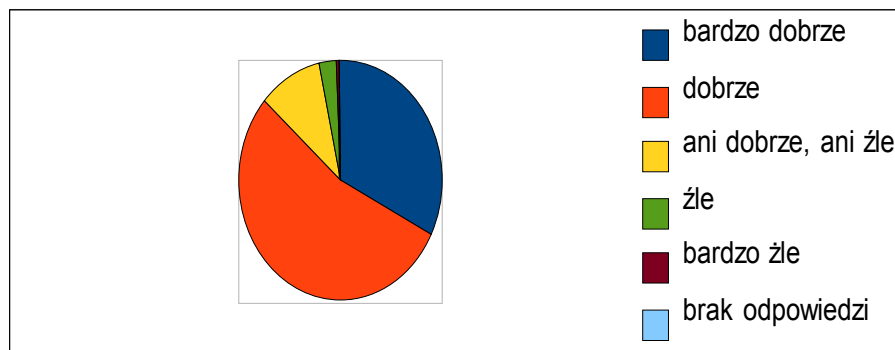
Pytanie 1 – Czy zakres tematyczny szkolenia jest zgodny z Pana(i) oczekiwaniami ?

odpowiedź	liczba uczestników
zdecydowanie TAK	73
raczej TAK	111
ani TAK, ani NIE	35
raczej NIE	10
zdecydowanie NIE	10
brak odpowiedzi	1

Ewaluacja

Pytanie 2 – Jak pan(i) ogólnie ocenia jakość szkolenia ?

odpowiedź	liczba uczestników
bardzo dobrze	78
dobrze	130
ani dobrze, ani źle	24
źle	7
bardzo źle	1
brak odpowiedzi	0

Rezultaty Projektu

- Twarde;
 - realizacja dla 20 grup 30 godzin zajęć
 - przeszkolenie 200 nauczycieli
 - Konferencja promująca efekty projektu
 - wydanie 200 sztuk Poradnika Wychowawcy

Wartość dodana projektu

Wzrost kompetencji w zakresie:

- umiejętności pracy z grupą klasową
budowania relacji z uczniem, aktywnego
słuchania oraz radzenia sobie w sytuacjach
trudnych
- umiejętności rozpoznawania potrzeb
młodzieży w okresie adolescencji

Wartość dodana projektu

- Wzrost pewności siebie i własnych kompetencji w roli wychowawcy
- Wzrost umiejętności współpracy z rodzicami
- Opanowanie umiejętności diagnozowania i planowania pracy wychowawczej i profilaktycznej
- Poprawa jakości pracy wychowawcy klasy